

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 187 (934)

18

СЕНТЯБРЬ ЧОРШАНБА 1957 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЯИН

Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига меҳнат совғалари (1-бет).
Тошкент Ҳалқ ҳўжалиги кенгаши корхоналари 1958 йилда янада юксалади (1-бет).
СОВЕТ ҚУРИЛИШИ: А. Бронштейн. — Доимий комиссияларнинг ишлари тобора яхшиланмоқда (2-бет).
МИРЗАЧУЛНИ ЎЗЛАШТИ-

РИШ—УМУМХАЛҚ ИШИ: Л. Малевич. — Мирзачулда ер тузилиши ишлари (2-бет).
Сентябрда 180 минг тонна пахта тайёрлайди: С. Маҳкамов. — Бек-ободликлар суръатни бушаштир-мангиз! (3-бет).
Сергей Смирнов. — Брест қалъаси қаҳрамонларини излаб (4-бет).
Япония газеталари Октябрнинг

40 йиллигига Тезислар мазмунини эълон қилдилар (4-бет).
Шармандали қарор (4-бет).
Албан халқининг тарихида шонли кун (4-бет).
Ғарбий Германия бундестагига ўтказилган сайловларнинг янужлари (4-бет).
АҚШдаги телефон шохобчаларининг ходимдари иш ташладилар (4-бет).

Халқ бахт-саодати учун курашнинг буюк зафарли йўли

Кеча матбуотда КПСС Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими билан марксизм-ленинизм институтининг Улуғ Октябр социалистик революциясининг 40 йиллигига бағишланган тезислари эълон қилинди. Бу тезислар халқимиз Ленин бошчилигидаги большевик партия раҳбарлигида 1917 йил октябрда амалга оширган буюк жаҳоншуму-тарихий ишнинг мислига бой мазмунини ёрқин ифодалаб беради. Унинг миқёси жиҳатдан жуда улкан бўлган, ўзининг мақсадлари ва ваазифалари жиҳатдан гоёт чуқур революция бўлган Октябр революцияси, де-йилди бу ажойиб ҳужжатда, меҳнаткашларнинг асрий истак ва орузуларини рўйга чиқарди, одамнинг олам томонидан эксплуатация қилиниши тугатилганлигини, ҳар қандай соқил ва миллий ағъм тутатилганлигини дарак берди.

Октябр социалистик революциясининг 40 йиллиги эксплуататорлар ҳўқуронлигини уюштириб ташлаган халқларнинг асло енгилмаслигини кўрсатди. Бу улуғ революция, халқ омаи си давлатни бошқара олмайди, деган реакция афсонаси пучга чиқарди. Мамлакатимизнинг қаҳрамон ишчилар синфи социалистик революция қилиб, мисли кўрилмаган оғир курашларда шу революция ғалабаларини ҳўқим қилибгина қолмай, шу билан бирга янги ҳаёт барпо қилишни ҳам бошлаб берди. Совет Иттифоқи эса жаҳондаги бошқа халқларга социализм йўлини очиб берган биринчи мамлакат бўлди.

Октябр революциясининг халқимиз учун энг муҳим ва асосий ақуни бўлган социализм ғалабаси мамлакатимизни қиёфасини тубдан ўзгартириб юборди, унинг экономикасини, маданиятини, бундан ҳаётини гуллаб-йишати, сиёсатда ва миллатлар ўртасида мисли кўрилмаган янги муносабатларни вужудга келтирди.

Совет Иттифоқи социализм ғалабаси тўғрисида, жамиятимизнинг халқлар дўстлиги, оташин совет халқларпарварлиги, бутун халқимизнинг маънавий-сиёсий бирлиги сингари ҳаракатлантирувчи кучларни тўғрисида шундай бир қудратга тўлган эдики, кутуриб қамла қилган немис фашистлари унинг зарбасига бардош берамай, яқсон бўдилар.

Урушдан кейинги биринчи йил йиллик охири — 1956 йилга келиб, мамлакатимиз самоят маъсуло-тини 1940 йилдаги қаратганда 3,5 баравар кўп ишлаб чиқарди. Саноат маъсуло-тини умумий ҳажми 1957 йилда 1913 йилдаги қаратганда 33 баравар ошиб кетди. Эндилкида жаҳондаги саноат ишлаб чиқаришида бонинг мамлакатимиз ҳиссаси 1917 йилдаги 2-3 процентдан ҳозирги 20 процентга кўтарилди. Совет Иттифоқи саноат маъсуло-тини ишлаб чиқаришида Европада биринчи, жаҳонда иккинчи ўринга чиқиб олди.

Совет ҳўқимияти йилларида, шунингдек урушдан сўнги йиллар мобайинда социалистик қишлоқ ҳўжалигимиз аришган ютуқлар шунчалик катта бўлдики, натижада Коммунистик партия ҳўқирини ўзидек аҳди жон бошига гўшт, сўт, ер еттиштиришда Америка Қўшма Штатларига етиб олгани яқин 2-3 йилнинг ваазифаси қилиб қўйди. Партияимизнинг бу ҳўқирини кўп миллионлаб совет қишлоқлари қабилни социалистик Ватан бахт-саодати йўлида қаҳрамонона меҳнат қилиш завоқи билан тўлдирди.

Чор Россиясида бўлганлиги иқтисодий қолоқ ва сиёсий ҳўқуқсиз миллий «чекка ўлкалар» СССРда йўқ дейилди тезисларда, балки тенг ҳўқуқли иттифоқи ва автоном республикалар, миллий областлар ва округлар ҳамда районлар бор. Уларнинг ривожланган саноати ва коллективлашган йирик социалистик қишлоқ ҳўжалиги бор. Илгари эълоиб келган халқларнинг маданиятида сира мисли кўрилмаган ўзгаришлар рўй берди.

Социализм қўеиши остида барча совет халқларининг моддий ва маданий турмуши тинмай гуллаб-

яшаштанлигини совет Ғабекистони мисолида ҳам кўрама. Яқин ўтмишда чор Россиясининг чекка, қолоқ миллий ўлкаси бўлиб келган Ғабекистон эндиликда кенг ривожланган индустриал-қолхоз республикасини. Республиканинг революцияга қадар қарийб ибтдоий даражада бўлган саноати Совет ҳўқимияти йилларида 14 баравардан эиэдрок кўпайди. Республикада саноатнинг илгари бўлмаган жуда кўп янги тармоқлари вужудга келтирилди. Ғабекистонда нефть, кўмир қазиб чиқариш, электр қуввати ҳўсид қилиш кенг йўлга қўйилди. Республикада ақоли жон бошига электр қуввати ҳўсид қилиш Туркиядагига нисбатан ўн баравар ортиқдир. Республикада енид ва озиқ-овқат саноатининг кенг тармоқлари вужудга келтирилди.

Қолхоз тузумининг ғалабаси, қишлоқ ҳўжалигининг кенг миқёсда механизациялаштирилиши, илгор агротехниканинг жорий қилиниши, йирик ирригация қурилишларининг амалга оширилиши натижада республика қишлоқ ҳўжалигида чинакам революцион ўзгаришлар рўй берди. Суғориладиган экин майдонлари 1913 йилдагига нисбатан 800 минг гектар кўпайди, қишлоқ ҳўжалиги экинларининг ҳўсиддорлиги анча ошди.

Ғабекистон Совет ҳўқимияти йилларида Ватанимизнинг асосий пахта базасига айланди. 1913 йилда ҳозирги Ғабекистон территориясида 518 минг тонна пахта терилган бўлса, тўтин йили республика қишлоқ ҳўжалик меҳнаткашлари давлатга 2 миллион 860 минг тонна пахта териб топиридилар. Ҳўқирин вақтида Ғабекистонда етиштирилаётган пахта ҳўсиди Покистон, Бразилия, Туркия ва Эронга етиштирилаётган пахтага нисбатан кўпайганда унинг ҳўсидига тенг келади.

Совет ҳўқимияти йилларида Ғабек халқининг шаклан миллий, мазмуни социалистик маданияти барқ уриб ривожланди. Революцияга қадар ақолиси зерилик тамомлаб саводсиз бўлган Ғабекистон мактабларида ўтган йили 1 миллион 300 мингдан кўпроқ бола ўқиди. Республикада олий таълим олаётган қишлоқ ақоли жон бошига ҳўсидолаганди. Франциядагига нисбатан икки баравар, Туркиядагига нисбатан етти баравар ва Эрондагига нисбатан йигирма саккиз баравар кўпдир.

Республикада клублар, кутубхоналар, кино-театрларнинг кенг тармоғи ишлаб турибди, адаб, музыка, театр санъати тез юксалмоқда.

Ғабек халқи барча совет халқларини сингари партияимиз XX съездининг социалистик ҳўжалик ва маданиятини ривожлантириш ҳўсидига билан амалга оширмоқда, партияимиз ташки сиёсат ҳўсидига бош йўлини қизғин қўллаб-қувватламоқда.

Октябр социалистик революциясини бутун жаҳон тарихида, бутун инсоният тақдирига ҳал қилувчи таъсир кўрсатди. Эндилкида Октябр бошлаб берган йўлдан улуғ Хитой халқи, бошқа бир қанча мамлакатларнинг халқлари ҳам бормоқдалар. Социализм бир мамлакатдорасидан чиқиб, қудратли жаҳон системасига айланди ҳамда ўз умрини тутатганда капиталистик система билан муваффақиятчи равишда муносабат қилмоқда. Октябр ғояларидан илҳомланган авж олган миллий-озодлик кураши империализмининг шармандалик мустамлака системаси тамомла тугатилишини ақиллаштирмоқда.

Бутун жаҳон тараққиети Улуғ Октябр ғоялари барча халқларнинг қалбига ва онгига янада чуқурроқ сиғиб бораётганлигини кўрсатиб турибди.

Совет халқи Улуғ Октябр социалистик революциясининг шонли 40 йиллигини «э он Ватанида коммунизм қўиш ҳўсидига аяғдан-аяғи ютуқлар билан, социалистик лагер куч-қудратини тинмай мустаҳкамлаш ишига, бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ишига муносиб ҳўсиди қўиш билан кутиб олади.

УЛУГ ОКТАБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНING ҚИРҚ ЙИЛЛИГИГА (1917 — 1957)

«Правда» нашриети КПСС Марказий Комитети Пропаганда ва агитация бўлими ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг «Улуғ Октябр социалистик революциясининг қирқ йиллигига» (1917 —

1957) тезисларини бир миллион тираж билан брошюра қилиб чиқарди.

Бутун брошюра сотиш учун китоб савдос тармоқларининг мағазинлари ва кioskларига чиқарилди. (ТАСС).

Меҳнат совғалари

Айланма канал қурилиши тезлаштирилмоқда

Оқангарон кўмир разрезининг кенгайтирилиши муносабати билан Оқангарон дарёси сув йўналишини ўзгартириш мақсадига 5200 метр узунликда айланма канал қуриляпти. Канални қазитган «Ўзбекшахтстрой» трестининг 4-қурилиш бошқармаси бу соҳада анча иш қилиб қўйди. Ил бошидан бери механизаторлар 2 миллион кубометр ер қазилдилар. Қазилган тупроқнинг 500 минг кубометри Турк қишлоғига қуриляётган 50 миллион кубометр сув сиғадиган сув омбори қурилишига босилди. Бу сув омбори Оқангарон райони территориясининг қолхоз ва совхозлар ерини суғоришга хизмат қилади.

Сув қуйиладиган тўғин қурилиш кунларда жадол суръат билан давом этмоқда. Бу тўғин 10 та секция ва 4 та сув тарсимлагичлардан иборат бўлади. Тўғиннинг фақат битта секциясини қўриш учун 700 кубометр темир-бетон ётқизи талаб қилинади. Ҳозирча мана шундай секцияларнинг 4 таси фойдаланишга топширилди ва 5 таси жадол усулда қуриляпти.

Айланма канал қурилишида 600 дан ортиқ турли касбага ишчилар ва механизаторлар, 3 та оидловчи экскаватор, қонига 3 кубометр тупроқ сиғадиган 5 та «УЗТМ» экс-

каватори, ўндан ортиқ 25 тонналик самосад машиналар ва бошқа қўлгина механизаторлар мавжуд. Ҳаммаси бўлиб суткасига 450 кубометр бетон тайёрлаб бетаган 3 та механизациялашган бетон узети тинмай ишлаб турибди.

Бетончилар, арматурчилар дуралюрлар ва бошқа касб ағалари мамлакатимиз шонли 40 йиллиги байрамини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани кун сайин авж олдирилмоқда. Улар айланма канални белгиланган вақтда ўй олдин қуриб битақшин ва фойдаланишга топшириш учун ҳамма куч ва воситаларини сафарбар этмоқдалар.

Уртоқ Н. Аношкин бошчилигидаги бетончилар бригадаси оидлик топшириқини систематик равишда 160-180 процентдан адо этиб келаётди. Сентябрь ойининг биринчи декадасида бу бригада 160 ўринча 310 кубометр бетон ётқизди. Илгор металлургия муваффақияти билан қўлланаётган Уртоқ Илаудин бошчилигидаги дуралюрлар бригадаси ағзалари ҳам кундалик топшириқини 1,5-2 ҳисса ошириб бажариётлар. Ишлаб чиқарилган илгорлари сонини кун сайин ортиб бормоқда.

Б. ВИСТОРОПСКИЙ.

БОЕВУТ ПАХТА ТАЙЕРЛАШ ПУНКТИДА

1956 йилдаги қаратганда янада кўп пахта етиштирилиши натижада тўғин, Боевутдаги 1-пахта тайёрлаш пункти коллективни янги мавсумга пухта тайёрлашни кўриди. Бутун ремонт ишлари мулдарили олдин тугалланди. Жумладан 12 та транспортёр, автотароли ва бошқа уқуналар сифатан ремонт қилинди. Қабуд қилинадиган пахта иқдорининг қўпайиши муносабати билан пункт майдони 11 гектар кенгайтирилди.

Пахта пункти ҳузурида янги экспериментал завод қуриломоқда.

Тошкент халқ ҳўжалик кенгашининг яқинда ташкил этилган Техника иқтисодий кенгаши об-ласт индустриясини юксалтириш билан боғлиқ бўлган муҳим проблемаларни ҳал қилишга киришди. 16 сентябрда кенгашнинг яли мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда 1958 йил мобайинда Тошкент иқтисодий иқтисодий корхоналари янги техника ва илгор технологияни жорий этиш пилани мўҳома қилинди.

Кенгашда оғир саноат бошқармасининг бошлиғи Уртоқ Власов олтинчи беш йилликнинг учинчи йилида корхоналарда қандай ишлар қилинаётган ҳақида доклад қилди. У мавжуд технология процессларини тубдан ўзгартиришга олиб келадиган муҳим янгиликларнинг амалга оширилиши умумий юксалишга эришишда алоҳида роль ўйнашини уқдирди.

Оқангарон кўмир разрезига янги тилдаги ер қазин машиналари — кўмир пластларини қазинга мослаштирилган роторлик экскаваторлар қўлланиш белгиланган Йезмавий бойитиш установақалари уқуналар кўзда тутилди. Бу уқуна ёрдам билан ҳўзирги пайтда қиқинди сифатида ташлаб юбориладиган куд орасидagi кўмирнинг анча қисми тутиб қолинади, яъни кўмирнинг қуллиғи 17 процент камайтирилди. Бу таъбир йилига 500-700 минг тонна кўп кўмир чиқариш имкониятини беради.

Раптки металлургия корхоналарида гоёт юқори иш унумли уқуналик уқуналар — рудани майдалаш учун ишлатиладиган гидравлик амортизаторли конуслик дробилкалар, 150 тонналик электровозлар келтирилади.

Пахтаи хас-қўлдан тозаловчи, унинг толаси ва чигитини ажратувчи ва нам пахтаини қуритувчи бу корхонада даярлик ҳамма ишлар механизаторлар воситаси билан бажарилади. Янгийў. Чиноа ва Мирза-чул пахта тозалаш заводлари ҳодимларининг ақин ёрдами билан қуриляётган бу янги тилдаги корхона тез вақт ичида ишга туширилади. Унинг ишга туширилиши эса Боевут районида пахта тайёрлаш учун дастлабки ишлаб суръатини анча оширишга ёрдам қилади.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

Ёғ ишлаб чиқариш кўпаймоқда

Алимкент ёғ заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги шарафига ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятини тўла-тўқис бажариш учун йил бошидан бери зўр гайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Ярим йил мобайинда пиландан ташқари 500 минг сўмликдан кўпроқ маъсулот берган бу коллектив 8 оидлик пилани ҳам ортири билан бажарди. Корхонада шу кунга қадар белгилангандан 1 миллион сўмлик яқин кўп маъсулот ишлаб чиқарилади. Маъсулот сифати анча яхшиланди ва унинг таннари камайтирилди.

Йиллик топшириқни 7 ноябргача бажариш ва йил охиригача яна 1 миллион сўмлик қўшимча маъсулот ишлаб чиқариш учун курашда Рогова, Ежова, Муслимов Уртоқлар бошчилигидаги бригадаларнинг ағзалари катта ташаббускорлик кўрсатмоқдалар. Бу бригадалар кунлик топшириқни динг 2-2,5 баравар қилиб бажаришмоқдалар.

М. ОЙДИНОВ.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ҲЎЖАЛИГИ КЕНГАШИНING ТЕХНИКА-ИҚТИСОДИЙ КЕНГАШИДА

Тошкент иқтисодий райони корхоналари 1958 йилда янада юксалади

Халқ ҳўжалиги кенгаши ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бир қанча тақомиллаштирилган технология процессларини жорий этишни планлаштирди. 1958 йили Урта Чирчиқ плавико-шпат комбинатида мураккаб минералогик рудаларни бойитишга прогрессив технология қўлланилади. Отин топган қўрғошин-рух комбинати отвалларида темир йўллари бир жойдан иккинчи жойга қўчирилиши механизациялаш, экскаваторлар юқори частоталик алоқа ўрнатилиши белгиланди.

Ғабекистон металлургия заводида пиланди узуксиз қўиш установақалари монтаж қилиш бошланди. Чирчиқ электрохимия комбинатида арзон табиий газдан минерал ўнг ишлаб чиқаришга тайёрлаш қуриломоқда. Бу янгилик амалга ошириладиган, минерал ўнг таннари икки баравар камайтирилди.

Тошкент лак-буёқ заводи СССР Химия саноати министрлиги қарамонига бўлган пайтда мамлакатнинг шу хилдаги корхоналарига қараганда бу завод янги техника билан кўпроқ қурилган деб ҳисобланади. Тошкент Халқ ҳўжалиги кенгаши ходимлари корхона ишлаб чиқариши билан чуқур танишган, бу ерда ҳаммаё ва ярим фабрикаларни ташки ишлари жуда кам механизациялаштирилганлигини ва оз автоматлаштирилганлигини

аниқладилар. Ҳозирги пайтда завод мутахассислари бу камчиликни тугатиш учун киришдилар.

Корхоналарни қайта қуриладиганлиги шунга алоҳида эътибор бериш керакки, — дейди йиллик сўзга чиққан Техника иқтисодий кенгаш машинасозлик бошқармасининг бошлиғи Уртоқ Гриншин, — амалга оширилган таъбирларга сарфланадиган маблағ энг қисқа муддатда қопланадиган бўлсин. Тошкент иқтисодий райони машинасозлик корхоналарида 1958 йилда жорий қилинадиган техникага сарфланган маблағ шу техниканинг ўзи кенгашнинг фойда билан шу йилнинг ўзидек қопланади.

Заводларни янги техника билан уқуналаш планларини муваффақият билан бажаришни кўзда тутиб, Халқ ҳўжалиги кенгаши конструкторлик-технология бюроси ташкил этили, метиз ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган завод қуриш, пайванд қилинадиган электродлар тайёрловчи цех ташкил этили, уқуналарини ремонт қилишнинг марказлаштиришга дарор қилиди. 1958 йилда қишлоқ ҳўжалиги машиналари, тўқимачилик ва бошқа хил машиналарнинг 47 хил намунасини ишлаб чиқариш планлаштирилганлиги муносабати билан уларнинг ишлаб чиқаришга тайёрлаш процессини ҳамма чоралар билан тезлаштириш зарурлигини йилнинг қатнашчилари томонидан қайта-

Буюк йўл этаплари

Улуғ Октябр социалистик революциясининг 40 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг матбуотда эълон қилинган Тезислари Тошкент тўқимачилик комбинати ишчилари ва хизматчиларининг кўп минг кишилик коллективни ўртасида катта қизқиниш туғдирди. Неча юзлаб агитаторлар совет халқининг Коммунистик партия доно раҳбарлигида босиб ўтган буюк йўли этаплари тўғрисида ҳикоя қилувчи ана шу ҳўжатнинг неҳларда баланд овоз билан ўқиб бермоқдалар. Ҳамма ерда қизғин суҳбатлар бўлмоқда.

Мастер ёрдамчиси Р. Юсупов Тезислар тўғрисида бундай дейди: — Гоёт хурсанд қилувчи ёрқин ҳўжат! Бу ҳўжатда марксизм-ленинизм таълиматидеяларининг таштанаси ақс эттирилган. Совет халқи Совет ҳўқимияти йилларида жуда катта муваффақиятларга эришди. Мисол учун Ғабекистон оидлик қўриқлик Ғабекистон қолоқ мустамлака мамлакатдан индустриал-қолхозлашган илгор социалистик республикага айланди. Шаҳар ва қишлоқларда саводсизлик тамомла тугатилди, ҳамма ерда завод, фабрикаларнинг корпуслари қад кўтармоқда, шахталар, нефть қонлари қуриломоқда. Қолхоз далаларида пахтадан ва бошқа экинлардан мўл ҳўсид етиштирилмоқда. Коммунистик партия улуғ Лениннинг васиятларини бажариб, Вата-

нимизнинг барча халқларини ягона оилага жипшлаштирилганлиги тўғрисида ана шу муваффақиятларга эришдик. Биз ўз Ватанимиз билан фахрланамиз, унинг қудратини бундан буюн ҳам мустаҳкамлаймиз.

— Совет халқи, — дейди тўқувчи А. Яргина, — жонжон Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида қўлгина шонли ғалабаларга эришдик. Эълон қилинган Тезислар бунинг ақдоқ кўрсатди. Улуғ Октябрнинг энг катта ғалабаларидан бири шуки, биз хотин-қизлар янги ҳаётнинг тенг ҳўқуқли қурувчилари бўлиб қолдик. Хотин-қизлар инсоният тарихида биринчи марта жамият бахт-саодати йўлида меҳнат қилиш, саноат корхоналарида, илмий муассасаларга раҳбарлик қилиш ҳўқуқига эга бўлдилар. Биз, хотин-қизлар тўғрисида шунчалик зўр гайрат билан қизқиниш учун жонжон Коммунистик партияимизга раҳмат. Бу гайрат билан қизқиниш. Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги муносабати билан чиқарилган Тезислар бонинг кучимизга кўч, гайратимизга гайрат қўшади. Биз умумхалқ байрамини меҳнат соҳасида янги ғалабалар билан кутиб олишга ваъда бердик ва бу ваъданинг устидан чинамиз.

Тезисларнинг тексти комбинатнинг барча цехларида коллектив суратда ўқилмоқда.

Тошкент тўқимачилари пиландан ташқари бир неча миллион сўмлик газлама ва бошқа махсулотлар ишлаб чиқардилар. (ЎзТАГ).

Партия бизни коммунизм ғалабаси сари бошлаб бормоқда.

Улуғ Октябр социалистик революциясининг 40 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг матбуотда эълон қилинган Тезислари Ғабекистоннинг кека саноат корхонаси — Тошкентдаги Илчи номли қончилиқ-пахта уқуналар заводи коллективининг меҳнат гайратини ва сиёсий ақиллигини ошириб юборди. Корхона ходимлари ана шу ҳўжат билан танишиб, Совет ҳўқимияти йилларида социалистик Ватанимиз аришган жуда катта муваффақиятлар ҳақида фахр билан гапирмоқдалар.

Корхонанинг кека ишчиси, ҳозирги вақтда партия бюросининг секретари Шоаҳмад Исмомов бундай дейди: — Тезисларни ўқитганимизда Октябр революциясининг кейин мамлакатимизнинг халқлари босиб ўтган кўп йиллик шонли йўли эса оламиз. Ватанимизнинг меҳнаткашларини Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида помелчилик ва капиталистлар ҳўқимиятини ағдариб ташлаб, мамлакатнинг қиёфасини тамомла ўзгартирдилар. Ғабекистоннинг қиёфаси ҳам ўзгариб, Бу нарсани корхонанинг мисолида аққол кўриш мумкин. Ярим кустарь

— Тезисларни ўқитганимизда Октябр революциясининг кейин мамлакатимизнинг халқлари босиб ўтган кўп йиллик шонли йўли эса оламиз. Ватанимизнинг меҳнаткашларини Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида помелчилик ва капиталистлар ҳўқимиятини ағдариб ташлаб, мамлакатнинг қиёфасини тамомла ўзгартирдилар. Ғабекистоннинг қиёфаси ҳам ўзгариб, Бу нарсани корхонанинг мисолида аққол кўриш мумкин. Ярим кустарь

Чвановнинг айтишича, бу бошқарма корхоналарида жуда кўп автоматик станок ва машиналар ўрнатилди, тикувчилик фабрикаларида кўпфасовлик 4 та секцион поток монтаж қилинади ва ишга туширилади, қиймлар бичғини елимлаш усули билан бирлаштириш сингари илгор технология процессорлар кенг қўлланилади.

Йилликда озиқ-овқат бошқармасининг бошлиғи Уртоқ Говор, «Убекуэнерго» бон инженер Уртоқ Биков ҳам мақур бошқармалар корхоналарида техникани тараққий эттириш юзасидан белгиланган планлар ҳақида доклад қилдилар.

Кенгаш ағзалари янги техника ва илгор технологияни жорий этиш юзасидан белгиланган пиланди кўп қисмларига қатор жиддий тузатишлар қилидилар. Топкич қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш ва ирригация инженерлари институтининг ўқитувчиси Иевлев, Чирчиқ электрохимия комбинатининг бош инженери Бураченко, «Убекуголь» трестининг бош инженери Бастанов, Ғабекистон металлургия заводининг бош инженери Трофимов, лак-буёқ заводининг бош инженери Бодя ва бошқа ўртоқлар иқтисодий маъмурий район саноатини янада ривожлантиришга қаратилган бир қанча қимматли тақдирлар қилидилар ва техникадан фойдаланиш, ишлаб чиқариш ташкил этиш, техника ресурсларини тақсимлаш соҳасида йўл қўйилган камчиликларини оғиб ташладилар.

Техника иқтисодий кенгаш йилликда 1958 йили Тошкент иқтисодий-маъмурий райони корхоналарида янги техникани жорий этиш юзасидан белгиланган пилани қувватлади. (ЎзТАГ).

С О В Е Т Қ У Р И Л И Ш И

Домий комиссияларнинг ишлари тобора яхшиланмоқда

БШС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «СССРда уй-жой қурилишнинг ривожлантириш тўғрисида»ги қарори мамлакатимизнинг барча халқлари томонидан қизғин кутиб олинди.

Уй-жой қурилиши, шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш ишларининг кучайиши муносабати билан меҳнатқашлар депутатлари маҳаллий Советлари домий комиссияларининг роли ошди.

Олмалиқ шаҳар ижроия комитетининг расми Тамира Ефимова Пьеткова расмий қилаётган домий комиссия фаолиятининг характерни нимада? Комиссиянинг фаолияти шу билан характерлидир...

Домий комиссиянинг иш планида муҳим масалалар белгилашди. Масалан, иш планда комиссия аъзолари томонидан 1957 йилнинг январдан апрелга қадар қилинган иш шундай белгиланган:

1. Оқатгарон, Янгийўл шаҳарлари ва Бўка район марказининг санитария аҳволи ва ободончилигини текшириш;

2. Писенет районининг қолхозларида болалар муассасалари ташкил этишининг боришини текшириш (жавобгар комиссия аъзоси А. Охунжонов);

3. Област соғлиқни сақлаш бўлимида ишнинг қўйилишини текшириш (жавобгар М. Усмонов).

Иш планига бундай назар ташлаганда, бир кварталда 3 та масалани ҳал этиш учун қўйилиб қўйилган. Аслида эса бундай эмас. Кўриниб турибдики, иш планда қўйилган масалаларнинг ҳаммаси ободончилик, аҳолига маънавий ва маънавий хизмат кўрсатиш масаласи билан боғлиқ бўлиб, улар спонсорлаб текшириш ва бу ишга кўпгина мутахассисларни жалб этишнинг талаб этиди.

План ортиғи билан бажарилмоқда

Октябрь райпоси озиқ-овқат маданий хўжалиги Қарима опа Бўрибоева 12 йилдан буён совет савдо системасида ишлаб келибди.

Бўрибоева ҳар доим озиқ-овқат маданий хўжалиги ахши саяжиди, уларнинг ефос бўлишига, эскириб, хилданиб қолшига асло йўл қўймайди, маданий хўраб доим санитария талабларига жавоб берадиган

шаҳар ва район ижроия комитетларининг муҳокамасига қўйиш, комиссия аъзоларининг таклифларини амалга оширишга эришиш ва аниқланган камчиликларнинг бартараф этилишига эришиш керак.

Бундай текширишлар домий комиссия томонидан кўпгина районларнинг марказларида, болалар муассасаларида ўтказилди. Шунинг алоҳида айтиб ўтиш зарурки, домий комиссия ўтказилган ҳар бир текширишдан кейин унинг натижаларини ўз йилгида муҳокама қилиб чиқади ҳамда шаҳар ва қишлоқларнинг санитария ободончилигини яхшилашга қаратилган конкрет тадбирларни амалга оширишга қўйишга қўйиш.

Комиссия аъзолари шахтёрлар шаҳри — Оқатгароннинг санитария аҳволини текширишди. Текшириш брттадаси составида областнинг бошқа шаҳар ва районларидан келган мутахассислар, шунингдек домий комиссия аъзолари ҳам бор эди.

Домий комиссия Янгийўл шаҳридаги кўпгина қорхоналарнинг санитария аҳволини ҳам спичкалаб текшириб чиқди. Текшириш брттадаси аъзолари Ёг экспелдер заводидан ҳам хил чиқиндиларни ва заводда тўхтаб қолган суварини аҳоли истеъмол қилаётган Куркулак ариғига чиқариб ташлаб, санитария қондаларини қўпол равишда буза-

ётганини қатъий қоралдилар. Домий комиссия ўтказилган текширишлар натижаларини шаҳар ижроия комитети муҳокамасига қўйиб, аниқланган камчиликларини дарҳол бартараф этишга эришди.

Комиссия текшириш натижаларини шаҳар ва район ижроия комитетларига ўз вақтида маълум қилиб, жойларда оз бераётган камчиликларнинг бартараф этилиши учун илтиҳот билан контроль қилиб туради.

Комиссия аъзолари шахтёрлар шаҳри — Оқатгароннинг санитария аҳволини текширишди. Текшириш брттадаси составида областнинг бошқа шаҳар ва районларидан келган мутахассислар, шунингдек домий комиссия аъзолари ҳам бор эди.

Соғлиқни сақлаш ва социал-таъминот домий комиссияси ўз ишлари билан асосан ташкил этиб, омма билан алоқасини мустақамлаш ҳола, сайловчиларнинг истаж ва талабларига яқиндан эътибор берган ҳола ишламоқда.

Ойлик топшириқларнинг ортиғи билан бажарилганнинг сабаби ҳам худди шунда.

Магазин ярим йиллик планини 116 процент қилиб бажарди, август ойи учун белгиланган 60 минг сўм ўрнига 80 минг сўмлик савдо қилинди.

Болхоз, совхоз хўжалиқларининг ер тузилиш ишлари Киров номи қаналнинг шимолдаги ерларни суғоришни кенгайтириш схемасига мос келадиган ҳола ҳал қилинди.

Мирзачўлда ер тузилиши ишлари

Партия ва ҳукуматимиз Мирзачўлнинг қўриқ ва бўз ерларини ҳалқ хизматига бўйсундириш учун ҳеч нарсани аяматир. Қўриқ ўзлаштириш ва ишга солиш учун давлат томонидан миллион-миллион сўм маблағ ажратилмоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг қарорини билан мамлакатимизнинг турли районларидан бу ерга минглаб ва таъинларварлар келиб ишламоқдалар. Улар қарқаб ётган ерларни ўзлаштиришда, чўл бағрига суя чиқаришда, қолхоз, совхозлар ташкил қилишда, янги шаҳар ва посёлкалар барпо этишда зўр жонбозлик кўрсатаётдилар.

Ташкил қилинган Қўриқ қўриқчилар заводи посёлкида 900 ўқувчига мўлжалланган янги мактаб биноси қурилди. Суратда: «Октябрь» 40 йиллик мактаби биносининг умумий қурилиши. Б. Артемов фотоси.

Ҳурматли ўқитувчи

— Меҳрибон тарбиячимиз, ҳурматли ўқитувчимиз Раҳматхўжа Азизхўжаевнинг туғилганига 50 йил, мароф соҳасида ишлаганига 28 йил туғилиш муносабати билан Оржоникидзе районидagi 30-мактаб ўқувчилари номидан қизғин табриқлашга руҳсат этасиз...

Студентларнинг диплом олди практикаси самарали яқунланди

Тошкент Иригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтини тузилиш факультетининг V курс студентлари ўч ойлик диплом олди практикаси Гулистон районидagi қолхозларда ўтказилди.

Маданият хроникаси

Янгийўл. Бу йил райондаги медицина билим юрти 85 фелдшер ва акушер етиштириди. Битирганлар област қишлоқларида ишлаш учун йўлланма олдилар. Улардан кўчилиги янги ўзлаштирилаётган жойларда ишлаётир.

Мирзачўлни ўзлаштириш — умумхалқ иши

Мирзачўлда ер тузилиши ишлари

Партия ва ҳукуматимиз Мирзачўлнинг қўриқ ва бўз ерларини ҳалқ хизматига бўйсундириш учун ҳеч нарсани аяматир. Қўриқ ўзлаштириш ва ишга солиш учун давлат томонидан миллион-миллион сўм маблағ ажратилмоқда.

Телевидение истиқболи

Узоқ масофали телевидение

Телевидение маҳнатқашларининг маънавий ҳаётида тобора катта роль ўйнамоқда. Ҳозир Совет Иттифонда 27 телевизион марказ ишлаб турибди. Шу йил охиригача яна 4 телевизион станция ишга туширилади.

Бир шаҳардан иккинчи шаҳарга телевидение эшиттиришларни трансляция қилишнинг бир неча усули мавжуд. Шундай усулларнинг бири ретрансляция усулиларини самолётга солиб, жуда баландликка олиб чиқилди.

2.000-ЙИЛНИНГ ГАЗЕТАСИ

Икки мингчи йилнинг газетаси қандай бўлади? Югославияда «индиган» «Хорзирг» замон техникиси» журналининг фикрича, икки мингчи йилнинг газетаси қағазга жой бундиган пластмасса кўчмасдан иборат бўлиши керак.

«Тошкент ҳақиқати» материаллари изилдан

«Қорасувда маданий-оқартув ишлари яхшилансин»

Газетамизнинг шу йил 24 август сонда йқорлагги сарлавҳа билан мақола босилди, унда Қорасув район маданият уйи ҳовирги талаб лани ражаида ишламаётганини, бичин-тиқиб, хор, драма, музыка, спорт тўғрисидаги иш системали олиб борилмагаслиги ва бошқа камчиликлар кўрсатилган эди.

Мирзачўлнинг 72,8 минг гектар суви қўриқ икки марта кўпайтириш имконияти беради.

Мирзачўлда ер тузилиши ишлари

Партия ва ҳукуматимиз Мирзачўлнинг қўриқ ва бўз ерларини ҳалқ хизматига бўйсундириш учун ҳеч нарсани аяматир. Қўриқ ўзлаштириш ва ишга солиш учун давлат томонидан миллион-миллион сўм маблағ ажратилмоқда.

СЕНТЯБРДА 180 МИНГ ТОННА ПАХТА ТАЙЁРЛАЙЛИК!

«Партия, Совет ва қишлоқ хўжалик органларига, колхоз, совхоз ва МТСларнинг раҳбарларига теримнинг дастлабки кунлариданоқ нобудгарчиликка қарши кескин кураш олиб бориш, ҳар бир бригада ва звенода ерга тўкилган ҳамма пахтани ўз вақтида териб олинишни ташкил этиш, пахтанинг молларга пайхон қилдирилишига, ўзанинг пастидеги кўсақларнинг чиритиб юборилишига, хом пахта терилишига, шунингдек далалардан хирмонларга ва хирмонлардан тайёрлов пунктларига пахтани ташилаётганда унинг нобуд қилинишига йўл қўймайлик мажбурияти юклатилсин. Пахта нобудгарчилигига қарши курашга барча меҳнаткашлар, комсомоллар, қишлоқ ёшлари ва мактаб ўқувчилари кенг жалб этилмоғи керак».

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V Пленумининг «1957 йилдаги пахта ҳосилини териб олиш ва тайёрлаш тўғрисидаги қароридан».)

Бекободликлар, суръатни бўшаштирмангиз!

Поёнсиз пахта далаларида чарчаш нимадир билмай тез, чаққон пахта тараётган минглаб йигит ва қизлар, қишлоқ йўллари, кўчаларида пахта юклаб олган ва пунктка ошиқатган аравакаш, шоферлар, кенг хирмонларда пахта куригаётган кишилар бир мақсадни — тезроқ ҳосилни йиғиштириб олишни, уни давлатга етказиб беришни мўлжаллайди.

Бекободдаги колхоз ва совхозларнинг ерлари асосан Сирдарё қишлоқларида жойлашган. Дарёга лаб уриб ётган кенг далаларда пахта чамани кун сайин кўпаймоқда. Кеча бир гуруҳа теримчи ерлаб чиққан дала икки кун ўтмай оқпоқ чодирга бурканипти. Кун ўтиши билан давлат тайёрлов пунктларида «оқ олтин» гарамлари кўпроқ қад кўтармоқда. Шу кунларда колхоз, совхозларга бориб катта-кичи билан сузашгундай бўлганга, у ўз колхоз ва совхозидан «панини Улуғ Октябрда албатта бажарамиз», деб ишонч билан айтиди.

Будённий номли колхоз Бекободдан анча йироқда экан. Бу колхозга боргунча Тошкентнинг ССР Ленинobod области Нов районидagi Ворошилов номли колхознинг ерларини босиб ўтди. Тошкент бирорларимиз ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштирибдилар. Ҳозирги пайтда тошкент даласида ҳам иш қилгани. «Оқ олтин» яратган азаматлар тайёрлади.

Будённий номли колхознинг Ҳолдоби Бердиров бошлик бригадасига етиб келганимизда хирмонда курийдиган пахта қопланаётгани экан. Табелчи ҳам, бригадиро ҳам колхозчилар каторида пахта қоплаш билан машғул. Хирмон бўшагач сиз ўтмай кенг майдон ана пахта билан қопланди... Кудённинг тиг уриб турган нури чигитлар мағзиндаги намни киши билмас ситиш чинамоқда.

Шу бригада сентябрда 40 процент микдорда пахта беришни мўлжаллайди. Бунга теримчилар гайратли таров! Шокида Шматова, Махмурат Мавлонова сингари чепар-

барали Мирзаев анжирор бот яқинидаги Мўйинжон Эрматов бригадасига энди келиб турган экан. Хирмонда кўп турмадик. Раис, бригадиро билан бошланчи далага бордик. Кеч кириб келмоқда эди. Теримчиларнинг кўли ана ҳам чаққонроқ ҳаракат қилапти. Сентябрьда 40 процент микдорда пахта тайёрлаш мажбуриятини олган бу бригада далаларини айланар эканми, ҳар бир киши ана шу мажбуриятни шараф билан адо этиш учун курашаётганини кўрдик.

Бекободда пахта терим ва тайёрлаш суръатини кун сайин кучайтириётган колхозлар аз эмас. Навоий номли колхоз ўтган йилларда бирмунча орқада ювар эди. Колхоз раҳбарлари ҳам, колхозчилар ҳам илгорлар қаторига чиқиб бизнинг ҳам кўлимиздан келади деб айтишлар ва улар ана шу сузларига амал қиладилар.

Бу йил биринчи марта «Колхозчи дафтарчасини олган ешгана йигит, комсомол аъзоси Эшбой Нурматов билан суҳбатлашдик. У би-

ринаб турибди. Колхозчилар кечанидан бугун кўпроқ пахта терим иш-тиқини меҳнат қилмоқдалар.

Бригада аъзолари ҳар кун йиллик режанинг 1,5-2 проценти микдорда пахта тайёрламоқдалар. Биз шу бригада колхозининг илгор бригадаси деб ўйлаган эдик. Суръатини оширишда бу бригадани ҳам ўзиб кетган, кунига йиллик режанинг 2,5-3 проценти микдорда пахта тайёрлаётган бригада ҳам бор экан. Абдуғаффор Усаровнинг бригадаси шунақа натижага эришганлигининг боиси қандир? Бунга бригаданинг ўзи жавоб берди.

— Сентябрьда 55 процент пахта топширамиз деб айтилганда ҳамма беравао кўл кўтарган эди. Ҳозир ана шу кўлар мажбуриятини бажариш учун чаққон ва тез ҳаракат қилмоқда. Бир мисolini келтирайлик. Бригаданинг Деҳқонбой Амаитов ва унинг рафиқаси Анорқол Алмағодалар ишлайди. Уларнинг ҳар бири ўн тоннадан пахта теримга дейишган. Улар 180-185 килограмдан пахта териб шу катта мажбуриятларини шараф билан бажариш учун астойдил ишламоқдалар.

Бу колхозда пахтанинг килограммига пуд тўлаш жорий қилинганлиги учун теримчилар кўпроқ пахта тараётдилар, демак иш суръатини кескин оширишмоқда.

Теримнинг дастлабки кунларидан бошлаб пахтанинг килограммига аванс тариқасида нақд пуд бериб туриш жуда катта аҳамиятга эга эканлигини шу «Улистон» колхозчилигига эмас, бошқа колхозларда, 1-«Далварзин» совхозда ҳам кўрдик. 1-«Далварзин» совхозининг коллектив йиллик пахта тайёрлаш режасини Улуғ Октябрнинг 40 йиллик кунига бажариш мажбуриятини олди. Ўзимлар, бригадалар, звенолар ўртасида мажбуриятни бажариш учун социалистик мусобақа кучайтириб борилади. 4400 гектар пахта майдонига эга бўлган совхоз пахтакорлардан илгарини мажбуриятлари — гектардан 26,2 центнер ўрнига 28 центнердан пахта топши-

«Улистон» колхозининг Бекободдаги колхозлар ўртасида илгор ҳисобланади. Колхоз аъзолари сентябрь ойи графигини ошириб бажариш учун курашмоқдалар. Суратда: колхоз раиси Н. Игнатенко илгор теримчилар К. Тошбоева, Ш. Умарова ўртоқлар терган пахтанинг сифатини текшириб кўрмоқда.

1-«Далварзин» совхозининг ўртоқ Каримов бошлик бригада аъзолари йилнинг теримда олдинда кетяптилар. Суратда: бригада бошлиги ўртоқ Каримов илгор теримчи И. Сайдаметовнинг ишини кузатмоқда.

Бригада ўзааларини кўздан кечиригач раис дала ерлаб кетди. Биз кузатиб туридик. Акбарали ана бир қаторга тушиб 10-15 метр жойлаган бўгани икки томонга ёнбошлайиб бори ва бригадани чақириб, унга:

— Мўйинжон, биласанми, ўзаниг қалин бўлиб қолди кўсақка иссиқ, куш нури кам тегаяпти. Ҳар оқилла деб кутиб турсанг «янтйиб» оқиргача ҳам кўсақлар пишиб етмайди. Ана кўрапсанми, ўнга узан биттасидиға гўдада энди битта-яримта кўсақ очилай дебди. Сизга маслаҳатим шу, колхозчилар қаторларини оралганларидан очилган пахтани териб кетиш билан бирга ўзани икки томонга ёнбошлайиб қўйсиналар.

Бригадиро раиснинг сўзини маъқуллади ва ерталам бошлаб шунақа қилгани, деб айтди.

Раис Мўйинжон Эрматов бригадасида шунақа аҳвол юз берганлигининг шохли бўлгани учун ўзааларини шамоллатиш кераклигини кечкурун бошқаларга ҳам уқтарди.

Шундан кейин бизга ўртоқ Мирзаев айтдики, агар кўсақнинг очилишини тезлаштирмасак сентябрь графигини бажара олмаймиз. Чунки, кеча ҳисоблаб чиқдик. Колхоз бўйича ўртача терилган пахта бир кишига 59 килограмдан тўғри келиди. Сентябрь графигини бажариш учун ҳар кун ҳар бир киши камда 60-65 килограмдан пахта териши керак.

Ленин номли колхозда кўрилатган тадбирлар, кишиларнинг гайратини сентябрь ойи учун белгилаган графигини ошириб бажарилишдан далолат бериб турибди.

биринчи бригада даласига чиқиб мўл ҳосил учун кўпчилик қатори астойдил курашди. Ана ҳозир теримда ўтган йилларда дондор бўлган чепар қизлар билан бир сабда бормоқда. Хурниша Жонзимонова, Шифарой Туронова, Қирғизой Бердиқуллова, Тўти Тошова сингари қизлар кунига 120-130 килограмдан пахта тараётган бўлса, Эшбой Нурматов ҳам шунақадан пахта термоқда. Колхознинг 8-бригадасида ҳам терим суръатини кун сайин кучайтирилмоқда. Бу бригаданинг йиллаб қизлар ва йигитлар пахтани тезроқ териб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Ризитилла Пўлхониев, Ҳолбуни Абдуалиева, Бегим Умурзоқова, Зумрад Умратова ўртоқлар мавсумда 12-15 тоннадан пахта териб тўғрисидаги мажбуриятларини шараф билан бажариш учун суръатини кун сайин кучайтирмоқдалар. Уларнинг ҳар бири кунига 160-170 килограмдан пахта тараётдилар.

«Улистон» колхозининг Сирдарё қишлоқларида ястаниб ётган кенг пахтазорларини кўриб колхозчилар, чаққон шофер ва аравакашлар, чапаст хирмончилар билан суҳбатлашдик. Уларнинг ҳар бири районда пахта тайёрлаш режасининг тезроқ бажарилиши учун ҳаракатда.

Бекобод районуни област сувқасида иккинчи ўринда кетапти. Агар бекободликлар астойдил ҳаракат қилсалар, суръатини кескин кучайтириб, биринчи ўринга чиқиб оладилар. Бунинг учун районда барча имконият бор.

С. МАХНАМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг маҳсуус мухбири.

Бекобод районидagi Навоий номли колхозда иш теримчи Эшбой Нурматовни ҳамма хурмат қиладилар. У кунига 150-160 килограмдан пахта тараётди. Суратда: Э. Нурматов пахта теримда.

риш учун қарор қилиб, шу кунларда суръатга-суръат кўшмоқдалар.

Бекободнинг колхоз ва совхозларида бўлганимизда чепар теримчилар, чаққон шофер ва аравакашлар, чапаст хирмончилар билан суҳбатлашдик. Уларнинг ҳар бири районда пахта тайёрлаш режасининг тезроқ бажарилиши учун ҳаракатда.

Бекобод районуни област сувқасида иккинчи ўринда кетапти. Агар бекободликлар астойдил ҳаракат қилсалар, суръатини кескин кучайтириб, биринчи ўринга чиқиб оладилар. Бунинг учун районда барча имконият бор.

С. МАХНАМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг маҳсуус мухбири.

1. Ленин номли колхозининг кўп миң килограмдан илгор теримчилари ўз мажбуриятларини шараф билан бажариш учун байрам олд социалистик мусобақасига қўшилди филокорона меҳнат қилмоқдалар. Суратда: А. Тулбаева, Д. Саламанова, М. Мирзаева, Т. Хансанова ўртоқлар пахта тараётди. Колхоз раиси ўртоқ Акбарали Мирзаев теримчи қизларнинг ишини кузатмоқда. 2. Энгелс номли колхозининг шофери Т. Абдуллаев ҳар кун тайёрлов пунктига 5-6 марта қатнаб пахта ташинч норма сини ошириб бажармоқда. М. Шенелев фотолари.

1. Ленин номли колхозининг кўп миң килограмдан илгор теримчилари ўз мажбуриятларини шараф билан бажариш учун байрам олд социалистик мусобақасига қўшилди филокорона меҳнат қилмоқдалар. Суратда: А. Тулбаева, Д. Саламанова, М. Мирзаева, Т. Хансанова ўртоқлар пахта тараётди. Колхоз раиси ўртоқ Акбарали Мирзаев теримчи қизларнинг ишини кузатмоқда. 2. Энгелс номли колхозининг шофери Т. Абдуллаев ҳар кун тайёрлов пунктига 5-6 марта қатнаб пахта ташинч норма сини ошириб бажармоқда. М. Шенелев фотолари.

Кўп миң килограммчилар

Бригада аъзолари далага ҳар кундан эрта етиб келиди. Теримнинг биринчи кунини бўлганлиги учун бўлса керак ҳамма ҳавжонда эди.

— Ўртоқлар, — деди табелчи Домир Аҳмедов, — Ёз бўйи филокорона меҳнат қилиб етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олиш пайти ҳам келиди. Дастлабки кунлардан оқшоқлик билан меҳнат қилиб, кундалик нормани 1,5 — 2 хиссага етказиб бажарайлик. Шунақа қилиб, Октябрнинг 40 йиллиги кунигача мажбуриятимизни бажаришга эришайлик!

Шу кунини ҳақиқатан ҳам иш қилгани ва унумли бўлди. Бригаданинг илгор теримчиларидан Маҳсум Тулаганова, Хурят Саидалиева, Ҳақима Эргашева, Мухайиб Жалолова, Халима Юнусова каби ўртоқлар нормалари 30 ўрнига 50-60 килограмдан пахта тердилар. Бу чеваларнинг ҳар бири мавсумда 5-10 тоннадан пахта теришга аҳд қилишган.

Х. МУҚИМОВ,
Оржоникидзе району, Киров номли колхоз.

Гектаридан 45 центнер учун

«ХИ партсъезд» колхозининг ўртоқ Аҳмад Юнусов бошлик бригада аъзолари 85 центнер еринг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш учун курашиб, ўза парварини фойда ушқоқлик билан ўтказдилар ва асосий майдонларда пахтадан мўл ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар.

Шу кунларда бригада аъзоларининг бутун диққат-эътибори ана шу мўл ҳосилни йиғиб-териб олиш, олинган мажбуриятни Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги кунигача бажаришга қаратилган.

Бригада аъзолари ишни Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг 1957 йилда пахта ҳосилини териб олиш ва тайёрлаш тўғрисидаги қарорини асосида ташкил этиб терим суръатини кучайтирмоқдалар. Бригаданинг Назира Хусанова, Ташби Юнусова каби йиллаб теримчилари мавсумда 10-12 тоннадан пахта теришга аҳд қилган ҳолда кунига 80-100 килограмдан пахта термоқдалар. Колхознинг О. Қўрғонов, К. Жалолов, К. Мўминов ўртоқлар бошлик бригадаларида ҳам йилнинг-терим қизини тус олди.

Колхоз правленеисини ва партия ташкилати теримчиларнинг унумли ишлари учун барча шароитларни яратиб бердилар. Бригадалар етарли микдорда тош ва тарози ва қопчалар билан таъминланган. Шунинг учун ҳам колхозда иш унуми кундан-кунга ортиб бормоқда.

Х. ЖАЛОЛОВ,
О. ДЕҲҚОНБЕКОВ,
Янгийўл району.

Мусобақадoshлар

Шу кунларда Сирдарё районидagi Охунбобоев номли колхозга боргудек белгилаганга, ёз бўйи филокорона меҳнат қилиб етиштирилган ҳосилни сира нобуд қилмай йиғиб-териб олаётган, қизини меҳнат қилаётган кишиларини кўриб қувонасиз. Комсомол-ёшлар бригадаларининг аъзолари Гулбаёв Мелбўрбева ва Хушвақт Уролов ўртоқлар ҳам ана шу теримчилар қаторига гайрат билан ишламоқдалар. Ўтган йили 11-12 тоннадан пахта териб, бутун колхозчиларнинг хурматида сазовор бўлган ана шу ўртоқлар бу йил мавсумда камда 15 тоннадан пахта териб мажбуриятини олиб, бир-бирлари билан мусобақалашмоқдалар.

Мусобақадoshларнинг гайратини уларнинг иши билан сўян бир эканлигини кўрсатмоқда. Илгорлар ҳар кунини 100-110 килограмдан пахта териб, кўпчиликча ўрнак бўлаётдилар.

Колхоз аъзоларидан К. Қобилов, С. Минзатова, Э. Мирзаимов ўртоқлар ҳам кўп миң килограммчилар қаторига туриб ишламоқдалар, кундалик терим нормасини ортири билан бажариш учун курашмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ.

Оқўрғонда терим суръатини тезлаштириш учун катта имкониятлар бор

— Сентябрьда йиллик пахта тайёрлаш режасининг 60 проценти бажарамиз!

Улуғ Октябр революциясининг 40 йиллиги муносабати билан бошланган социалистик мусобақага қўшилган «Ленинбод» колхозининг ўртоқ Ойдин Хуршинов бошлик бригада аъзолари шунақа мажбурият олганлар. Улар ўз сузларининг устидан чиқиб учун ишнинг эри ушқоқлик билан соатлик график асосида ташкил этиб кундан-кунга пахта теримини қизитиб юбормоқдалар. Пахта теримининг дастлабки кунлари уларнинг вадалари чин ваъда эканини кўрсата бошладилар.

Ана, пахталар чаман бўлиб ётган дала ўртасидаги кичик хирмон, Тарозбонининг ҳам, пахта қопловчиларининг ҳам, аравакашининг ҳам қўли-қўлига тегмайди. Қизини ҳаракат, астойдил кураш, ижодий меҳнат тарануми қилмоқда. Кўп миңгилар ҳаракатига қўшилди имзо чеккан теримчилар тез-тез ошакларини тўлдириб хирмонга келиб турибдилар. Ёз бўйи қилган астойдил меҳнатларининг самараларини кўраётган бу кишиларнинг чевалари очик, диллари шод, ўзалари жуда қувонч ва бардам.

Кеча Султон Алоуддинова 221 килограмм, Бойча Аҳмедова 213 килограмм, Гулузор Мамедова 180, Малик Мамедов 118 килограмм пахтани хирмонга топширган экан. Бутун улар бундан ҳам тезроқ ишлаб, бундан ҳам кўпроқ пахта топшириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

— Кишиларининг ҳаммаси кўшини бригаданинг теримчилари билан мусобақадosh, — деди бригадиро, — улар орқада қолмаслик учун астойдил ҳаракат қилишяпти.

Ҳозир шу бригаданинг ўртоқ Нур Умарова бошлик звено аъзолари йиллик пахта тайёрлаш режасининг 35 процент, бригада эса 13 процент бажарибди. Бунинг албатта боиси бор. Масалан барча колхозчилар пахта теримига сафарбар этилган. Шу кунларда теримчиларнинг 70—80 проценти 100 килограмдан ошириб пахта тараётди. Пахта теримини тўғри ташкил этиш, соатлик график асосида иш олиб бориш, колхоз правленеисини томонидан қулай маънавий шароит яратиб берилгани теримни жадаллаштиришга катта ердан бераётди. Бригада аъзолари бир кунда 2,5—3 процент микдорда пахта териб давлатга топширмоқдалар.

Колхознинг Абдуллаев Раҳмонов, Хамитжон Назирқулов ўртоқлар бошлик бригадаларида ҳам пахта теримини соатлик график асосида ташкил этилгани учун давлатга кун сайин кўпроқ пахта топширалаётди.

— Ҳозир биз колхоз бўйича бир кунда 1 процентдан ошириб пахта териб топшираётимиз, — деди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қарамони ўртоқ Мамарайим Юнусов, — бу албатта бизни давлатларимизга очилган пахта кам. Шу кунларда бошқа бригадаларда ҳам терим суръатини тезлаштириш чо-

ралини кўрашимиз. Масалан, ётиб қолган гўзаларни тиклаб қўйиб, гўза ораларини шамоллатиш ва кўсақлар очилишини тезлаштириш ёрдан бераётган бошқа тадбирларни амалга оширалаймиз.

Райондаги Тельман номли колхозининг Сафарали Тўраев, Темпр Қаршибоев ўртоқлар бошлик бригадаларида ҳам пахта теримини тобора кучайиб борапти. Колхознинг Мухтар Собирова, Буналма Ашурова, Мастура Мамаджонова сингари теримчилари 100 килограмдан ошириб пахта термоқдалар.

Бирок райондаги кўпгина колхозларда иш шунақа эмас. Айрим колхозларда пахта терими суст давом этапти.

Машрапов, Пўлатов ўртоқлар раислиги қилаётган Ленин номли, Охунбобоев номли колхозларда аҳвол ёмон. Бу колхоз раҳбарлари билан суҳбатлашиб колхознинг улар дарҳол «ҳали пахтамиз яхши очилмай турибди» дейдилар. Лекин бу гап тўғри эмас. Масалан, Ленин номли колхозининг 1 ва 5-бригадаларида пахта яхши очилиб ётибди. Аммо мавжуд ишчи кучлари пахта теримига сафарбар этилмаган: 1-бригадада 29 киши ўрнига 18 киши, 5-бригадада 31 киши ўрнига 21 киши пахта теряпти. Колхоз райел ўртоқ Машрапов ҳам, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Шайбақов ҳам теримни уштарти ўрнига баҳона қилдилар. Охунбобоев номли колхозда ҳам худди шунақа аҳвол.

Райондаги Қуйбўёв номли, «Озода», Ворошилов номли ва бошқа колхозларнинг қир устакларидан очилган пахталар кўзини қамаштирди. Лекин терим суръатини талабга мувофиқ жавоб бермапти.

Умуман районда мавжуд ишчи кучларининг кўпчилиги теримга сафарбар этилмаган. Айниқса 2-МТС зонасидаги колхозларда аҳвол ёмон, зонадаги колхозларнинг раҳбарлари ишга ароқли кишиларни теримга тўла сафарбар қилиш тўғрисида жиддий ўйлаб кўрмаётдилар.

Районда пахта йилнинг-теримига тўла тайёрлик кўрилган деб бўлмайди. Ҳозиргача 31 сушилмаган атиги 15 таси ремонтдан чиқарилган. 200 та қатта тарози ўрнига 183 та тарози, 388 ўрнига 300 та бичқича тайёрланган. Ана шу каби ташкилий камчиликлар туфайли терим юзасидан белгилаган график бажарилмапти. Масалан, 10 сентябрдан бошлаб райондаги колхозларда 283 тонна пахта терим ўрнига фақат 83 тонна пахта терилмоқда.

Б. КАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1957 йил 17 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

Планга нисбатан процент ҳисобида					
Районлар	Маъсум бошдан бери	Бир кунлик ўсиш	Районлар	Маъсум бошдан бери	Бир кунлик ўсиш
Пискент	6,74	0,88	Мирзақўл	3,38	0,73
Бекобод	5,31	0,88	Оқўрғон	3,31	0,32
Ўрта Чирчиқ	5,28	0,85	Ғулистон	3,30	0,64
Оржоникидзе	4,75	0,74	Оҳангарон	3,13	0,25
Бўжа	4,48	0,68	Октябр	3,10	0,50
Бўстонак	4,44	1,11	Ўртасарой	2,82	0,47
Бойвут	4,0	0,58	Чино	2,68	0,51
Калинин	3,92	0,61	Калинин	2,00	0,32
Сирдарё	3,89	0,52	Янгийўл	1,82	0,46
Верхне-волинск	3,54	0,57	Куйи Чирчиқ	1,41	0,34

Область совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1957 йил 17 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

Планга нисбатан процент ҳисобида					
Совхозлар	Маъсум бошдан бери	Бир кунлик ўсиш	Совхозлар	Маъсум бошдан бери	Бир кунлик ўсиш
1-«Фарҳод»	9,59	0,93	Киров номли	2,94	0,67
6-«Кўкорол»	9,57	1,44	«Ғулистон»	2,93	0,47
3-«Оҳангарон»	9,33	0,86	1-«Бойвут»	2,84	0,46
«Дружба»	8,35	1,20	Булагини номли	2,75	0,42
4-«Вреский»	6,66	0,41	«Оқўрғон»	2,23	0,31
«Пискент»	6,03	0,83	Бушув номли	2,20	0,28
«Чаноқ»	4,96	0,64	«Малик»	2,09	0,29
«Социализм»	4,88	0,61	3-«Бойвут»	1,95	0,31
2-«Далварзин»	4,49	0,50	«ЎзССР»	—	—
1-«Далварзин»	4,09	0,60	Бешийлиги»	1,41	0,34
«Мирзақўл»	3,05	0,91	1-«Оҳангарон»		

Сергей СМЕРНОВ.

Брест қалъаси қаҳрамонларини излаб

Мен Александр Митрофанович Филь қиссасини шу билан тамомлаш мақсадида, яна бир нарсани айтишим мумкин, шу кеча-ю кундуза у Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сафига кириш учун тайёргарлик қўришти. Шахсан мен, Филь унутмас Брест қалъаси мудофасининг қандай соҳа химочаси бўлса, партиянинг ҳам шундай соҳа аъзоси бўлишга ҳеч шубҳаланмайман.

Мен Брест қалъаси мудофаси тарихини ўрганишга қанча чуқурроқ киришган сарим, қилдагилар ишам ҳам шунча кенгайиб бориб. Турли шаҳарларга, мудофаа қатнашчиларини сурштириб, Уларча хатлар ёзиб бордим. Улардан бир хилдаги Александр Митрофанович Филь қилгани каби, ёрдам қилдим. Шубҳасизки, меннинг бир ўзим шунча ишни ҳеч қачон уқалай олманган бўлар эдим. Лекин шунинг сибори, мен даврага мурожаат қилмайин, кўнглим ёрдамчилар ҳамма ерда олдизман чинди: оғиз кўнглини, олжанов, юрғи кенг совет қилчилари ўларнинг бундай ишларга ёрдам беришга ҳар вақт ҳам тайёр эканликларини кўрсатди.

Менга асосан хатлар орқали таниш бўлган ана шундай кўнглини ёрдамчиларини яна бир шунга ўқатиш ёрдамчининг, масалан, капитан Шабловский қилларининг ишлар тагин ҳам аққорлоқ кўриш мумкин: шахсан мен, бундай кўнглини ёрдамчиларга юракдан ташмакур айтишини истар эдим.

Қалъа мудофасининг дастлабки кунлари батаён командир капитан Владимир Васильевич Шабловский ўзининг бир гуруҳ жангчилари билан бирга душман қўлга асир тушиб қолади. Бундан кўнглини, шулар қаторида Шабловскийнинг ўзи ҳам, аралор эди. Асир тушганлар орасида аёллар ва ёш болалар ҳам, уларнинг ичиде капитан Шабловскийнинг хотини билан бўлган қиз ҳам бор эди. Ёилларнинг каттаси — сакказ йаша, кичинг аса сакказ ойлик эди.

Ўтларчилар бу асир олинганлар қолонасини мамлакат ичкарасига қараб ҳайдайдилар. Пузда кетаётган қолонанинг олдиндан бир кўприк қийиб қолади. Кўприкнинг нақ ўрнатишга етган, Шабловский ўз қўлида кўтариб бораётган ани қийиб қизчасини ўтиб, хотинининг қийиб берибди. Сўнг ўз жангчиларига томон ўтирилади: «Кимки аспирликда қолганин истамаса, меннинг орқамдан юрсин!» деб қийибди ва кўприк тўсишдан охиб ўтиб, ўзини дарёга ташлайди. Унинг кетидан аса бутун жангчилар ташай бошлайди.

Ўтларчилар шу заҳотиёқ уларнинг ҳаммасини отиб ўлдирди. Аммо капитан Шабловский билан унинг жангчиларининг бу қаҳрамонона ҳаракатлари ҳатто душман қалъида ҳам чуқур таассурот қолдирибди. Шундан кейин улар туқулларнинг ҳаммасини орқата қайтариб, Брест қамқохонасига олиб келди.

Галина Корнеевна Шабловская билан унинг қизлари бу ерда икки ҳафтача бўлди. Сўнгра уларни кўйиб юборганлардан кейин, Шабловская Брест ақинидаги қиллоқлардан бирига кўчиб кетди ва ерда бориб, тезда партизанлар оғрадининг алоқасини бўлиб олади. 1943 йилда келди, у партизанлар тошпирининг барварш устида гестополчилар томонидан қўлга туширилди ва кўп қийноқлардан кейин осиб ўлдирилди.

Шабловскийнинг партизанлар бўлимасидаги дубовалари, гестополчилар тагин қилларнинг ҳам кетига тушмасин ва отиб ўлдирмасин, деб уларни турли қийноқларга, деҳқон оилаларига тарбиялаш учун олиб бориб беришди. Шундай қилиб, капитан Шабловскийнинг отадан ҳам, онадан ҳам етим қолган қимсаз қизлари то 1944 йилгача, яъни Совет Армияси Брестини овоз қилганга қадар, шу аҳволда яшаб келишди.

Давлатимиз қаҳрамонининг етим қолган қизларига ҳамхўрлик қилди. Улар Қобридаги болалар уйига жойлаштирилди ва пенсия билан таъмин этилди. Эндизда аса, улар катта бўлиб, балагатга етган. Капитан Шабловскийнинг тўғича қизи Раиса Шабловская, турмушга чиққан, ҳозирги кунда Запорожьезда яшайди. Учинчи қизи Наташа у билан бирга турди. У қизиде ўзининг синфини тамомлади, ҳозир аса, Ленинграддаги Темпо Ўрта таълим институтида ўқийди. Шабловскийнинг иккинчи қизи Таяна Брестдаги фельдшерлар мактабининг тамом қилди. Энг кичини Светлана аса, Совет

савдоси техникумининг тамомлаб, ҳозир Брестдаги магазинлардан бирида старший сотувчи бўлиб ишамоқда.

Қизлар ота-оналари ҳалок бўлган пайтда жуда ёш эди. Улар ота-оналарининг исми-фамилияларидан бўлақ ҳеч нарсани билмас эдилар. Ҳатто уларнинг ёшлари ҳам мелиция йўзи билан болалар уйда аниқланган. Яна шунинг борки, Шабловскийнинг катта қизи Раиса ҳар гал, иккита кичик синглиси Наташа билан Светлананинг ёши нўғтири аниқланганини таъкидлар эди: уларнинг бирига 1937 йилда туғилган, иккинчисига 1938 йилда туғилган, деб гувоҳнома бериладган экан, холбуки, Раисанинг таъкид қўра, улар анча кейин туғилган. Бу нарсани аниқлаш — улар учун жуда зарур эди: 1955 йилга келиб, яъни мен Шабловскийнинг қизлари билан ақилдан алоқа боғлаш пайти, Наташага отаси учун бериладган пенсияни, балагатга етгани туғилди, деб аллақачоқ тўхтатиб қўйилган ва энг кичини Светланага аса, пенсия олдирган бир неча ой муҳлати қолган экан.

Шабловскийнинг қизларига ёрдам бериш учун, бошқа ҳамма Совет Армияси офицерларининг шахсий шайхсий дафтари қатори Мудофаа министрига архивни сақлашдан қилган капитан Шабловскийнинг шахсий дафтари янада топши зарур эди. Шу мақсадда, мен Мудофаа министрининг қалъа бўйича Боп бошқармасида ишлайдиган ва Брест қалъаси қаҳрамонларини излашда менга жуда катта ёрдам кўрсатган полковник И. М. Коноплянига телефон қилдим. У В. В. Шабловскийнинг шахсий дафтари узоқ давом этган ишлардан кейин, архивларининг биридан, аранг топиб берди. Мен бу шахсий дафтар билан танишиб қийдим. Унда В. В. Шабловскийнинг 1939 йилда ўз қўли билан ёзган автобиографияси чиқди. Мен унинг автобиографиясидан Шабловскийнинг могилавикли камбарт деҳқон оиласидан чиққанини, болалигида бир помешчининг қўлида ишлаганини, унинг молини боққанини, кейинроқ бориб аса, Донбасс шахтасида ишлаганини ва сўнгра армия сафига қақрилаганини билдим. Шабловскийнинг туғилганлари жуда кўп бўлиб, у ўзининг автобиографиясида атайин сингиллари ҳамма ака-укаларининг адресларини батафсил ёзиб қойдирган экан.

Тўғри, бу адресларнинг ҳаммаси 1939 йилга алоқдор эди. Аммо шундай бўлса ҳам, мана шу адреслар қараб, Шабловскийнинг ака-укаларини ва ака-укаларини пазоб топса ва шу билан қимсази ҳисобланган етимчаларини ўз жигарлари билан топширса бўларди. Мен бу адресларнинг ҳаммасига бирма-бир хат ёза бошладим. Хатлардан биттасини қачонлариди Шабловскийнинг ақаси ашаган район партия комитети секретариининг номига, аша биттасини қачонлариди бошқа бир ақаси ишлаган соҳа директориининг номига ва шу тартида қилиб ёзавердим. Кўп ўтмай хатларимга бири-кетин жавоб кела бошладим.

Мана улардан бири:

«Биховск район, Кузьковичск МТС партия ташкилотининг сивинг хатинингиз олди ва жавоб ўрнида, сизга, жаножон Ватанямиз учун қаҳрамонларча ҳалок бўлган капитан Шабловскийнинг қизлари ёлғиз эмалсини маълум қилдики, Биховск районининг Грудновова қиллоғида Владимир Васильевич Шабловскийнинг марҳум ақаси — Авраам Васильевичнинг оиласи яшайди. Унинг ўғиллари Аркадий билан Леонид механик бўлиб ишлайди. Виктор аса — комбайнер ёрдамчиси. Владимир билан Михаил иккаласи мактабда ўқийди... Қаҳрамоннинг ақаси Авраам Васильевич Шабловскийнинг синглиси Дарья Васильевна ари Фома Антонович Шаробуров билан Биховск районининг Ворононо қолониде яшайди. Сивинг юборган хатинингиз Авраам Васильевичнинг хотини билан болалари олиб ўқиди ва уларнинг қимматли жигарларига, сингилларига хат ёзиб юборинг...»

Биховск район, Кузьковичск МТС партия ташкилотининг секретари Вишневский».

Келгуси йил езда Шабловскийнинг қизлари Могилаевск оиласига қарашли Грудновова қиллоғига меҳмон бўлиб келинди ва ўларнинг ёлғиз дам олиш пайтларини шу ерда ўтказишди.

Капитан Шабловскийнинг автобиографияси унинг туғилганларининг адресларини аниқлашга ёрдам бериб қўя қолмади. Балки, иккита кичкина қизининг ҳақиқий ёшларини аниқлашда ҳам катта ёрдам берди. Гап шундаки, капитан Шабловский ўзининг 1939 йил

нинг февраль ойида ёзилган бу автобиографиясида фақат иккита қизини борилагани ёзган. Кичик қизлари тўғрисида автобиографияда ҳеч нарсаси дейилмаган. Бундан кўриниб турган оқиё ҳақиқат шунки, унинг кейинги иккита кичкина қизини автобиография ёзилган вақтдан кейин туғилган. Демак, уларнинг туғилган йиллари 1939 ва 1940 йиллар бўлиши мумкин.

Шундан кейин мен ҳарбий кадрлар Боп бошқармаси ҳодими генерал-лейтенант Дегтяревга мурожаат қилдим ва ундан капитан Шабловскийнинг автобиографиясидан кўриниб турган маънавий ҳулосага асосланиб, менга, унинг иккита кичкина қизининг ҳақиқий ёши тўғрисида справка беришини илтимос қилдим. Улар менга справкани тезликда тайёрлаб беришди. Шундан кейин мен Запорожьезда, Наташа Шабловскаяга батафсил хат ёзиб, ичига ҳалиги справкани ҳам солиб юбордим. Бундан ташқари, Наташа отаси учун пенсия олиб келган Запорожьез шаҳар, Оржоникидзе район Ҳарбий комиссариатига ҳам хат ёзиб юбордим. Район Ҳарбий комиссари подполковник Коздратенко Шабловскийнинг қизларининг ишига чуқур айтиб берди ва илтифот билан ёндошди. Натанининг туғилган йили тўғриланиб, пенсияси қайта тикланди. Ҳама келса Барановичи областада ўқитган Светланага ҳам Новоград район Ҳарбий комиссари подполковник Коротева худди шундай ёрдам кўрсатди.

Совет тузуми ҳамда давлатимиз ҳамхўрлик қилиб келган ва бундан кейин ҳам ҳамхўрлик қилган капитан Шабловскийнинг қизларининг тарихи ана шундай.

Брест қалъаси мудофаси қилар хотишлар билан ёш болалар ҳам қалъа ерғуларида қолган бўлиб қўя қолмадилар. Балки, улардан баъзи бирлари арлари ва оталари билан бирсада ёнма-ён туриб жанг қилдилар.

Масалан, ёш қизлоқ муаллимаси Катя Тарасук қўрсатган жасорат ҳали-ҳали ҳеч кимнинг ёлдан чиқмайди. У 1941 йилда Брест қалъасида ўзининг ҳарбий хизматини ўтаётган эрининг олдида қўрғани келди ва бирдан уруш бошланди қилиб, шу ерда қолиб қолди. Эри гитлерчилар ҳужумини ўтди билан қайтариётган, пулемёт ёнида ҳалок бўлди. Буни аштанга хотини Катя Тарасук, ерғулдан чиқиб, эрининг пулемети ёнига келди ва ёнболаб ётиб олиб, то душман ўқи унинг ўзини ҳам ҳалок этмагунча эрининг пулеметидан ишлатди ўр охиб, бостириб келадган фашистлар галасини тутдай тўза бошладим.

Қалъа мудофасида қўлига қурол олиб, жангга кирган ёш болалар ҳам бўлган. Мен Брестга қилган биринчи сэфарим вақтида бир ёш боланинг ҳамма вақт катталар билан бир қаторда туриб олганини, ҳатто қўл жангларига ҳам қатнашганини ҳамма, жангчиларнинг айтишларига қараганда, мисалдан довраққаб намуналарини кўрсатганини аштинди. Аммо, бахтга қарши, ҳеч ким менга бу боланинг қимлигини ва шундай кейин нималар бўлганини айтиб бери олмади. Лекин ҳозирги кунда Брестга аштан мудофаа қатнашчиларининг бири менга шундай деб айтиб қолди:

— Шу ерда, Брестдаги «Беларусь» ресторанида, кечқурунлари бир йилги аккордеон қалади: у қачонлариди ўша боланинг ақаси билан дўстлашиб юрар эди. Балким, боланинг фамилиясини ўша билар.

Ҳама кун кечқурун мен оқақлаш учун «Беларусь» ресторанига бордим. Ресторан зали тўридаги мўзагина астрада: пианино, скрипка ва аккордеондан иборат уч киши музика чалар эди. Мен уларнинг чалаётган куйларини тугатиб, оқақта ўтириларини кутиб ўтирдим. Кейин аккордеонистнинг олдида бориб, ўша болани сўрай бошладим.

— Ҳа, — деди менга аккордеонист, — мен у болани билмаман. У 333-ўқти полк қарамогидеги музикачилар ротасидан чиққан ўн тўрт ёшлик Пета Клип эди. Узи труба-най чаларди. Ақаси ўша вақтда лейтенант бўлиб, ана шу музикачилар ротасига командирлик қиларди.

Бироқ, афеуски, аккордеонист ҳам Петанинг тақдирини нима билан туғанини билмас экан. Лекин аккордеонист қиянқизди унга: Петанинг ақаси Николай Клип — ҳаёт, урушдан кейин ҳам армия сафига хизмат қилди, ҳозир ҳарбий униони майор, деб айтганини аслаб қолди. Шундай қилиб, мен майор Николай Клип билан болаёқ бўлган ана бир қалаванинг учини топиб олдим.

(ДАВОМИ БОР).

СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико БМТ бош секретари Д. Хаммаршельд билан учрашди

НЬЮ-ЙОРК, 17 сентябрь. (ТАСС). СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико кеча БМТ бош секретари Дагу Хаммаршельд билан учрашди. Учрашув вақтида СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидеги доимий вакили А. Соболев ҳозир бўлди.

ШАРМАНДАЛИ ҚАРОР

ПЕКИН, 16 сентябрь. (ТАСС). Хитой матбуоти «Вентрия масаласи»ни Боп Ассамблеянинг 12-сессияси кун тартибига киритиш тўғрисида БМТ Боп Ассамблеяси мажлис сессияси томонидан қабул қилган қарорни қораламоқда.

«Жанминьжибо» газетаси бош мақоласида қуйидагиларни ёзди: Бу қарор БМТ тарихида шармандали деб қолдилади. Бу қарор шунча кўрсатилди, адолат ва тинчликнинг ҳимоячиси бўлиши лозим бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Американинг Вентрия ячки ишларига аралашувининг ача қурол бўлиб қолди.

Хитой халқи, деб таъкидланади бош мақолада, ана шу шармандали қарорнинг бекор қилиниши ва халқаро муҳитини заҳарлаётган ҳамда тинчликка путур етказётган АҚШнинг сурбегарча қийлатган ҳаракатларини қорашини талаб этади.

«Дагунбао» газетаси бош мақоласида бундай деб ёзди: Биз БМТ мажлис сессиясининг қонунга хилоф суратда чиқарган қарорига қарши норозилик билдираимиз. АҚШнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига бундан буюн ҳам хўжайинлик қилиши йўл қўйиш ярамайди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти адолат бўлидан бориши, тинчликни таъминлаш учун жавобгар бўлиши ва адолатни тиклаши керак.

Япония газеталари Октябрнинг қирқ йиллигига Тезислар мазмунини эълон қилдилар

ТОКИО, 16 сентябрь. (ТАСС). Бутун Япониянинг кўп марказий газеталари қўлга қўриларди ўриларди КПСС — Марказий Комитети Пропаганда ва агитация бўлими ва КПСС — Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институти томонидан эълон қилинган «Улу Октябр» социалистик революциясининг қирқ йиллигига» Тезисларининг мазмунини бериб чиқардилар. Газеталар ўз сарлавҳаларида Совет Иттифоқи тинчлик сийбатиини ўқатиш ва янги турушининг олдини олиш учун курашмоқда, деб таъкидлайдилар.

Албан халқининг тарихида шонли кун

ТИРАНА, 16 сентябрь. (ТАСС). Албания меҳнатқилар кеча миллий-озодлик фронтининг 15 йиллигини нишонладилар. Миллий-озодлик фронтини Пепада ўтказилган конференцияда тузилган эди. Бу конференция албан халқини фашист босқинчиларга қарши кураш олиб боришга қарғатган эди.

«Бахшим» газетаси ёзди: Пеце конференцияси Албаниянинг ҳаётда жуда муҳим тарихий воқеа бўлди. Бу конференция халқимизнинг кучларини жишлатириди, уни фашизм зулматига қарши, ўз ватанининг озодлиги учун қатъий курашга олтиртди.

Умум Индонезия миллий конференцияси ўз ишини тамомлади

ЖАКАРТА, 16 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Умум Индонезия миллий конференцияси ўз ишини тамомлади. Индонезия республикасининг президенти Сукарно ва собиқ вице-президент Хатта қўшма баёноти имзоландилар. Улар бу баёнотда Индонезиянинг мустақиллиги тўғрисида 1945 йил 17 августдаги декларацияни ҳимоя қилиш ва Индонезия республикасининг янашамга ёрдам бериш учун биргалликда ишлайми, деб тавтанали қасамд қилдилар.

Миллий конференция делегатлари бир овоздан резолюция қабул қилдилар. Бу резолюция маъмурий, иқтисодий ва молия масалалари билан шуғулланган секцияларнинг мажлисларида қабул қилинган қарорни маъқуллади ва таъкидлади.

Ҳарбий масалалар билан шуғулланувчи секциянинг ишлари кейинги кунларда давом эттирилди.

Миллий конференциянинг резолюциясида бундай дейилди: Марказий ҳукумат билан маҳаллий маъмурлар ўртасидаги нормал муносабатлар тамомилда тикланади.

БОЛГАРИЯ ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНING ПЕКИНДА БУЛИШИ

ПЕКИН, 16 сентябрь. (ТАСС). Бутун бу ерда Пекин меҳнатқиларининг Болгария ҳукумат делегацияси шарафига бағишланган митинги бўлди.

Митингта 7 мингдан ортиқ киши — пойтахт корхоналарининг ишчилари ва хизматчилари, студентлар, жамоат ташкилотларининг вакиллари тўландилар.

Митинг президумида Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Антон Югов бошчилигида Болгария ҳукумат делегациясининг аъзолари, Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош министри Чжоу Эн-лай, Пекин мэри Пин Чэнь, Пекин Халқ комитетининг аъзолари бор эди.

Пин Чэнь ўзининг табрик нутқида таъкидлаб айтдики, Болгария халқи социалистик мамлакатларнинг бирлигини мустақамлаш ишига жуда катта хисса қўшди. Болгария халқаро муносабатлар соҳасида тинч ташки сийбатиини изчиллик ва оғинмай амалга ошириб келмоқда ва Европада ҳамда бутун дунёда тинчликни сақлаш йўлида тинмай ҳаракат қилмоқда. Хитой халқи, деди Пин Чэнь, Болгария халқининг ана шу ишларини тамомилда қўллаб-қувватлайди.

Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Антон Югов ўзининг жавоб нутқида бундай деди: Болгария халқи Хитой халқининг социалистик қурилишида эришган муваффақиятларини зўр

мамуният ва қувонч туйғулари билан кутиб олади. Социалистик давлатларнинг бузимас бирлиги галабаларимизнинг муҳим шартини англатгани Болгария халқи каби Хитой халқи ҳам ахши билди. Болгария ва Хитой халқлари содиқ дўстимиз ва иттифоқчимиз улу Совет Иттифоқига нисбатан муҳаббат ва миннатдорчилик туйғулариини изҳор қилдилар. Хитой халқи каби биз ҳам, деди Антон Югов, пролетар интернационализмни позициялариде маҳкам турибимиз. Икки халқимиз ўзароликнинг иккилик меҳнатиде буюн намунага, совет халқининг таърихларига эгадир. Бу таърибалар тарихий жиҳатдан жуда катта аҳамиятга эга. Бу таърибалар ўтмишда бизга таълим берган эди, ҳозирда ҳам таълим берибди ва бундан кейин ҳам таълим бериди. Ҳар бир давлат ўз хусусиятларига, миллий традицияларига эгадир ва унинг ўзига яраша қийинчиликлари бор. Аммо, ана шу хусусиятлар ва қийинчиликлар жуда катта аҳамиятга эга амас. Социализм душманлари ана шу хусусият ва қийинчиликларни бўрттириб кўрсатишдан манфатдордирлар. Социализм душманлари мамлакатларимизни бир-бирига қарши қўйиб ва уларнинг сафийни қуришга илтимоқдалар.

Антон Югов ўз нутқининг охирида бузимас Болгария-Хитой дўстлиги шарафига ва улу Совет Иттифоқи билан умумий дўстлик шарафига табрик хитоблари айтди.

ФАРБИЙ ГЕРМАНИЯ БУНДЕСТАГИЛА УТКАЗИЛГАН САЙЛОВЛАРИНИНГ ЯҚУНЛАРИ

БОНН, 16 сентябрь. (ТАСС). Бутун ерда билан бу ерда ГФРда кеча бундестагга ўтказилган навбатдаги сайловларнинг дастлабки расмий натижалари эълон қилинди. Фарбий Германиядаги 35,2 миллион сайловчида сайловларда 31,05 миллион киши, яъни сайловчиларнинг 88,24 проценти қатнашган. Овоз бериш натижасида 29,8 миллионга сайлов бюллетени ҳақиқий деб топилган.

Аденгаур партияси ХДС — ХСС сайловчиларнинг ва бундестагга депутатлик ўринларининг аниқ қисини олган. Бу партия 14.998.754 овоз (овозларнинг 50,18 проценти) ва 270 депутатлик мандати (1953 йилда ўтказилган сайловлардаги 26 мандат кўп) олган. ХДСнинг қўллаб-қувватлаш билан «немислар партияси» бундестагга киритилган. Бу партия аниқ 1 миллион овоз ёки овозларнинг 3,36 процентиини олган. Бу партия эндиликда 1953 йилдаги 15 мандат ўрнига бундестагга 17 мандатга эгадир.

Германия социал-демократик партияси сайловчиларнинг 9,5 миллион овозини ёки барча овозларнинг 31,75 процентиини ва 169 депутатлик мандати олган. Демак, 1953 йилдаги нисбатан бу партияни ёқлаб овоз берганлар сонини 2,95 процент ортган. Бундестагга Германия социал-демократик партияси депутатлик мандатларининг сонини 18 га қўйилган.

«Од демократик партия» 2,3 миллион овоз, ёки барча овозларнинг 7,71 процентиини олган, яъни 1953 йилдаги нисбатан 1,79 процент камроқ овоз олган. Эндиликда бу партия бундестагга илгари 48 мандат ўрнига 41 мандатга эгадир.

Кечаги сайловлар натижасида «Умум-герман блоки» бундестагга ўтмади. Бу блок 1953 йилда сайловлардан кейин бундестагга таълим этилган эди. Сайловларда қат-

нашган бошқа ҳамма партиялар, чунотчи: Федералист союзи (Бавария партияси ва марказ партияси блоки), «Немис империя партияси», «Бирлик, тинчлик ва озолик учун курашувчи немислар союзи», «немис бирламчилиги», «Урта тоғлардаги немислар партияси», Жанубий Шлезвиг сайловчилари бирлашмаси ва «Ватан союзи» бундестагга бирорта депутатлик ўринини ола олмади.

Кечаги сайловлардан кейин бундестагга илгари мўлжалланган 494 депутат ўрнига, 497 депутат бўлди. Бунга сабаб шунки, ХДС Шлезвиг-Гольштейн ўлкасида қўшма равишда уч мандат олди.

Шундай қилиб, кечаги сайловлар натижасида Аденгаур партияси ХДС — ХСС Фарбий Германия бундестагга авваллагидек бу сафар ҳам ўринларини армандан кўпрогига эга бўлди.

Маълумки, Аденгаур партияси ана шу натижага антидемократик сайлов системаси ёрдами билан ва АҚШдаги ҳамда Фарбий Германиядаги монополияларнинг молиявий ва сийбик қўллаб-қувватлаши билан ёқ илгарилик ҳамда сайловчиларини охиридан-охири алаш метолларини қўллаш йўли билан эришти.

Германия социал-демократик партияси олган овозлар сонини ва унинг бундестаггаги ўринлар сонини ача ортди. Аммо, шу нарса тамомилда аёнки, бу партия ҳал этилган таърих масалаларини ҳал этиш мақсадида Фарбий Германия бундестеининг атом қуроли билан қуролаш тиричилигини воз кечини ва халқаро кескиликни юмшатиш юзасидан эълон қилган ўз сийбати учун қуришга Фарбий Германиядаги барча оппозициячи кучлар билан биргаллик ҳаракат қилганида ва ўзининг сайлов олди кампанийасини янада актив суратда ўтказганида, бундай ҳам кўпроқ муваффақиятга эриша олган бўлар эди.

УММОНДА ТЕРРОР

ДЕХЛИ, 16 сентябрь. (ТАСС). «Дели таймс» газетасининг махсус мухбири билдиради: Урта Шарқ мамлакатларидан олган маълумотларга қараганда, инглиз қўмондонлиги Умумонинг бир қанча жойида ва унинг пойтахти Назлада юзларча кишини, шу жумладан хотин-қизларни, болаларни ва кексаларни қамқоқ олган. Қамқоқ олган кишилар, даставвал, Умумонда террор

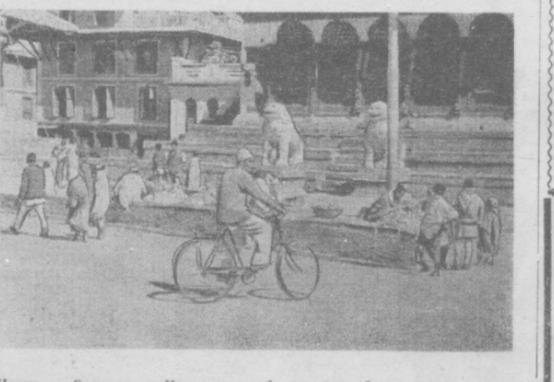
моннинг қирғоқ бўйидаги лагерларга жойлаштирилган, шундан кейин аса, инглиз кемаларида Эрон қўрғанининг одамси районларига юборилган. Улар бу ерда тиркичилик воситаларидан тамомилда маҳрум қилинганлар.

Ҳазор беришларига қараганда, деб ёзди газета, Умумондан суртув қилинган кишилар бир неча минг олган кишилар, даставвал, Умумонда террор

АҚШдаги телефон шохобчаларининг ходимлари иш ташладилар

НЬЮ-ЙОРК, 16 сентябрь. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги билдиради: Бутун 44 штатдаги телефон шохобчалари ходимларидан 24 миңга ақин киши иш ҳақининг оширилишини талаб этиб забастовка

ка эълон қилди. Басаба союзнинг билдиришича, телефон шохобчаларининг 150 миңга ақин ходими пикир лияларидан ўтмайди, яъни ўз талабларини илгари сурмай, забастовкани қўллаб-қувватлайди.

Непал. Суратда: Катманду кўчаларидан бири. Б. Кудрявцев фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

ФИЗКУЛТУРА ВА СПОРТ

ЯНГИ ЕРЛИКЛАРИНИНГ БИРИНЧИ СПАРТАКИАДАСИ

Янгиер шаҳрида ўтказилган биринчи спартакиада Миразқўл ерларини ўлаштириётган Янги-қиз спортчилар ҳаётида муҳим воқеа бўлди.

Спартакиада Янгиер шаҳридаги механизация бошқармаси